

Thema-ochtenden in Horst

Ab Kuypers

Horst en omstreken

In de geriefelijke omgeving van het prachtige 'Zoemhukske' tref ik als gesprekspartners het erebestuurslid Grad Janssen en de secretaris Sjaak van Meijel. Een beetje bekomen van de eerste overweldigende indruk van de bijenvriendelijke omgeving kan, met een dampende, verse kop koffie voor ons, het gesprek aan aanvang nemen.

'Het is jammer, dat onze voorzitter er niet bij kan zijn. Al zevenentwintig jaar trekt hij met groot enthousiasme de kar van onze vereniging.' Toch kan de heer Grad Janssen nou ook niet bepaald van luiheid worden beticht. 'Ik heb ruim vijftientig jaar een bestuursfunctie vervuld, ben beheerder van het depot 'van Boxtel' en help hier mee op het complex...'

De imkersvereniging van Horst telt momenteel zo'n 68 leden en kent tal van activiteiten.

'We zijn opgericht in 1915. Onze afdeling is ooit beduidend groter geweest. In de oorlogsjaren bijvoorbeeld kenden we een behoorlijke groei vanwege de zogenaamde 'tabaksimkers'. Het is heel jammer, dat er de laatste tijd zo weinig jonge imkers bijkomen. Zo treedt er nu een zekere vergrijzing op. Of zoals wij zeggen: 'Het aantal imkers neemt af, de gemiddelde leeftijd neemt toe.'

'Imkeren doen we voornamelijk in de eigen omgeving. Fruit en groenteteelt voor de bestuiving, linde, blauwe bes, dat zijn zo onze reisdoelen. Maar ook de asperges leveren heel wat honing op. Verder zitten er in deze omgeving aardig wat rozenkwekerijen, daar halen de bijen nog een behoorlijk portie stuifmeel voor de winter. De meeste dracht vinden we echter toch in de dorpen zelf. De aanplant is onze belangrijkste nectarleverancier. Vroeger reisden we nog wel met een flink aantal imkers naar het koolzaad in de Flevopolders. Dit jaar hebben daar van ons slechts zeven kasten gestaan. Naar de Brabantse heide gingen we ook. Dat is nu wel zo'n beetje afgelopen. Ach, je moet het zo zien, we zijn vooral hobby imkers, wij doen het niet speciaal voor de honing.'

Zaadfonds

'En dan hebben we natuurlijk de gebieden die braakliggen en door ons jaarlijks worden ingezaaid,' valt Sjaak van Meijel zijn oudere collega in de rede. Het wordt een beetje tussen neus en lippen

opgemerkt, alsof het zogenaamde zaadfonds, want daar gaat hier om, zoals de afdeling Horst dat al weer meer dan 15 jaar kent, de gewoonste zaak van de wereld is. Voor de Horster imker misschien wel, ik hoor er echter voor het eerst van. 'We hebben ook dit jaar weer enkele flinke percelen grond, die braakliggen kunnen inzaaien met onder andere phacelia en borage. Bij elkaar zo'n 30 hectare. Ook braakliggende stukken grond, die voor woningbouw zijn bestemd worden aan ons toegewezen,' aldus Grad Janssen, de beheerder van dit voor mij nieuwe fenomeen. 'Sinds 1986 kennen wij het zaadfonds,' gaat hij verder, 'ik ben daar de beheerder van. Van boerenleenbanken, tuinbouwverenigingen en de gemeente ontvangen we hiervoor een flinke subsidie. Ook is er een bijdrage van de imkers zelf, die op deze percelen hun bijenvolken plaatsen. De vereniging koopt van het geld, ieder jaar bij elkaar toch wel zo'n tweeduizend gulden, het benodigde zaad in, dat door de boeren zelf wordt ingezaaid. Met hen maken we de afspraak, dat zij ons zaaigoed moeten laten uitbloeien, ze mogen het niet alleen als groenbemester gebruiken, dus niet tussentijds afmaaien.' Het zaadfonds is indertijd ontstaan, toen er vanwege bestuiving onder glas veel bijenvolken in de omgeving van Horst nodig waren. Bij dat bestuiven teerden de volken behoorlijk in en de imkers stelden daar tegenover, dat zij om gezonde bijenvolken te kunnen houden en te blijven leveren alternatieven nodig hadden om hun bijen toch voldoende stuifmeel en nectar te kunnen laten verzamelen. Natuurlijke drachtbronnen waren onvoldoende aanwezig om het grote aantal volken van voldoende voedsel te kunnen voorzien. Zowel de tuinders als de overheid zagen daar de redelijkheid van in. Een goed voorbeeld van betrokkenheid en samenwerking tussen imkers, tuinders en overheid.

Een eigen onderkomen

Met 't Zoemhukske' beschikken de imkers uit Horst over een prachtig eigen onderkomen, bestaande uit een bijenstal met aparte werkruimte en een flink lokaal, dat zowel gebruikt wordt voor het ontvangen van groepen als voor het houden van verenigingsbijeenkomsten. Hierin is een leuke tentoonstelling van imkersmaterialen uitgesteld. Dit alles wordt omgeven door een indrukwekkende drachtplantentuin. Deze fraai aangelegde tuin is ook voor niet-imkerende plantenliefhebbers meer dan de

moeite waard. 't Zoemhukske (hukske is dialect voor hutje) kent overigens een heel eigen, bewogen, geschiedenis. 'Het eerste zoemhukske hebben we in 1969 gebouwd. Vier jaar later is dat afgebrand. Op dezelfde plek hebben we het toen echter weer kunnen opbouwen, maar in 1983 moesten we toch verhuizen om plaats te maken voor de uitbreiding van sportvelden, die er nooit is gekomen... De grond, evenals het gebouw is in principe eigendom van de gemeente. Zij hebben eertijds het materiaal geleverd, waarmee wij konden gaan bouwen. Voor het onderhoud van de tuin ontvangen we een subsidie. We hopen hier te mogen blijven zitten. Van deze plek, vlak bij een recreatiegebied en de kasteelruïne, gaat een grote aantrekkingskracht uit. De tuin is overigens vrij toegankelijk. We ontvangen hier ook regelmatig

36 groepen vakantiegangers vanaf recreatieparken uit de omgeving. Maar ook tijdens onze themaochtenden komen er aardig wat niet-imkerende bezoekers. Zij krijgen dan een rondleiding en mogen een blik in een bijenvolk werpen. Vooral de jeugd vindt dat prachtig. In het park worden jaarlijks ook veel excursies voor scholen verzorgd. Het onderhoud van de tuin verloopt goed. Wanneer er geschoffeld moet worden roepen we een aantal mensen op, dat lukt wel. Het is bovendien altijd een gezellige boel. Het beheer van de bijenstal was wat moeilijker. Voor de meeste imkers was het te veel om naast hun eigen volken ook nog eens deze stand te verzorgen. Daar zijn best wel een paar jaar wat problemen mee geweest. Tot op een gegeven moment binnen onze afdeling een studieclub is opgericht door imkers, die wat meer wilden. Zij hebben verschillende projecten op hun programma en verzorgen nu de bijen in deze hal. We proberen ook jonge imkers hier bij te betrekken, terwijl de volken ook bij cursussen worden gebruikt.'

De themaochtenden

De tegenwoordige themaochtenden, tijdens welke de meest uiteenlopende onderwerpen ter sprake komen, zijn in de plaats gekomen voor de eerdere openstelling van het Zoemhukske, iedere zondag.

'De belangstelling voor deze open dagen liep behoorlijk terug. Op het laatst kwam het wel voor, dat je hier de hele zondag op bezoekers zat te wachten, zonder dat er iemand kwam. We zijn er toen toe overgegaan voortaan alleen de eerste zondagochtend van de maand open te zijn. In eerste instantie ging dat ook nog wel wat moeizaam, maar sinds we elke ochtend een eigen thema zijn gaan meegeven, loopt het aardig. Behalve onze eigen leden en soms de al eerder genoemde recreanten komen er ook steeds



imkers uit andere gemeenten op af. Het is nu voor het tweede jaar dat we deze themaochtenden houden en het gaat goed. In totaal organiseren we er acht per seizoen. Vaak wordt ook de tuin daarbij betrokken. Oh ja, volgend jaar gaan we hier zeker mee door. Binnen ons bestuur hebben we allerlei taken goed verdeeld. Zo zijn wat betreft de themaochtenden elke keer twee bestuursleden verantwoordelijk daarvoor. Zij verzorgen niet alleen het onderwerp maar tevens de PR. In de verschillende regionale bladen maken we veel publiciteit voor onze activiteiten. In het maandblad Bijen staan we telkens in de agenda vermeld. Dit alles bij elkaar werkt goed.'

Naast de themaochtenden organiseert de afdeling Horst ook nog eens vier vergaderingen per jaar, waaronder de jaarvergadering en de jaarlijkse Ambrosiusviering op 7 december.

'Dat is een gezellig feest, waarbij ook de partners van onze imkers meekomen. Lezingen organiseren we niet veel meer. Behalve, dat de belangstelling daarvoor bij ons nog maar gering is, wat ook vervelend is voor de uitgenodigde spreker, zijn er ook steeds minder sprekers beschikbaar. We hebben hier in het Zoemhukske een televisie. We draaien nu vaak videofilms aan de hand waarvan we later de avond wel vol kletsen. Tijdens de jaarlijkse 'doe ochtend' wordt ieder lid in de gelegenheid gesteld eigen ontworpen imkermateriaal aan zijn collega's te tonen.'

Ik zei het al, Horst is een actieve imkersvereniging, die waar het bepaalde zaken betreft model kan staan voor andere afdelingen.